

ÁFORM UM LAGASETNINGU

– sbr. samþykkt ríkisstjórnar frá 10. mars 2017, 1.-4. gr.

Málsheiti og nr.	Frumvarp til laga um breytingar á lögum um ársreikninga, nr. 3/2006, með síðari breytingum (endurskoðunarnefndir, leigusamningar)
Ráðuneyti /verkefnisstjóri	Atvinnuvega- og nýsköpunarráðuneytið
Innleiðing EES-gerðar?	☒ Já ☐ Nei
Dags.	28.05.2019

A. Úrlausnarefni

1. Forsaga máls og tilefni

Lagabreytingarnar sem hér um ræðir eru þríþættar.

Í fyrsta lagi er um að ræða innleiðingu á þeim ákvæðum tilskipunar Evrópuþingsins og ráðsins 2014/56/ESB frá 16. apríl 2014 um breytingu á tilskipun 2006/43/EB um lögboðna endurskoðun ársreikninga og samstæðureikningsskila sem lúta að endurskoðunarnefndum. Ákvæði um endurskoðunarnefndir í tilskipun 2006/43/ESB voru innleidd í lög um ársreikninga, nr. 3/2006, með lögum nr. 80/2008, en ákvæðin má finna í 108. gr. a – 108. gr. d. laga um ársreikninga.

Í öðru lagi er um að ræða breytingar á ákvæðum laga um ársreikninga vegna upptöku nýs alþjóðlegs reikningsskilastaðals um leigusamninga, IFRS 16. Samkvæmt honum ber leigutökum, með takmörkuðum undanþágum, að færa nýtingarrétt af hinu leigða til eignar í efnahagsreikningi og á móti skuld vegna framtíðarleigugreiðslna. Nýtingarréttinn skal afskrifa en leigugreiðslum skipta í afborgun vaxta og höfuðstóls. Borist hafa ábendingar um að krafa um færslu leigusamninga í efnahagsreikning kunnir að vera íþyngjandi, einkum fyrir smærri fyrirtæki. Rökstuðningurinn er sá að það kann að vera bæði kostnaðarsamt og flókið að leggja mat á það hvort um leigusamning sé að ræða í skilningi staðalsins. Einnig getur verið flókið að ákvarða leigutíma í samræmi við reglur staðalsins og reikna fjárhæðir nýtingarréttar hins leigða og leiguskuldar, sem eftir atvikum þarf síðan að endurreikna á hverjum reikningsskiladegi, t.d. vegna verðtryggingar leigugreiðslna. Lagt er til að félögum sem eru undir stærðarmörkum lítilla félaga verði heimilt en ekki skylt að færa leigusamninga í samræmi við IFRS 16. Þeim félögum, sem kjósa að nýta sér heimildina um að færa leigusamninga ekki í samræmi við IFRS 16, verði eftir sem áður skylt að veita tilteknar upplýsingar um leiguskuldbindingar í ársreikningum.

Í þriðja lagi er um að ræða aðrar breytingar á lögum um ársreikninga sem m.a. eru tilkomnar vegna ábendinga sem ráðuneytinu hafa borist um vankanta á löggjöfinni.

Lagabreytingarnar verða unnar í samvinnu við haghafa, m.a. ársreikningaskrá og reikningsskilaráð.

2. Hvert er úrlausnarefnið?

Breyting á lögum um ársreikninga með það í huga að innleiða skuldbindingar vegna EES sammingsins. Einfalda reikningsskil, sérstaklega minni félaga, og gera lögina skýrari og bregðast við ábendingum markaðarins.

3. Að hvaða marki duga gildandi lög og reglur ekki til?

Um er að ræða breytingu á tilskipun ESB sem þegar hefur verið innleidd í íslenskan rétt. Einnig að létta byrðum af smærri félögum varðandi kröfu alþjóðlegs reikningsskilastaðals um færslu leigusamninga í efnahagsreikning.

B. Markmið

1. Stefna hins opinbera á viðkomandi málefnasviði/málaflokki

Stefna hins opinbera er að hér á landi sé heilbriggt og gagnsætt viðskiptalíf. Í Sáttmála Framsóknarflokks, Sjálfstæðisflokks og Vinstrihreyfingarinnar – græns framboðs um ríkisstjórnarsamstarf og eflingu Alþingis kemur fram að stefna þurfi að stöðugleika til lengri tíma og auka gagnsæi í athafnalífi og allri stjórnslu til að efla traust almennings á rekstri fyrirtækja, fjármálalífi, stjórnámum og stofnunum samfélagsins.

Í sáttmálanum kemur einnig fram að eitt mikilvægasta hagsmunamál Íslands sé að sinna framkvæmd EES-samningsins vel.

2. Markmið sem að er stefnt með lagasetningu í ljósi úrlausnarefnis og stefnu stjórnvalda

Breytingarnar sem lagðar eru til í frumvarpinu eru í samræmi við að stuðla að heilbrigðu og gagnsæju viðskiptalífi þar sem farið er yfir ábendingar um hvað betur mætti fara í lögum um ársreikninga. Auk innleiðingar á hluta af Evróputilskipun nr. 2014/56 um endurskoðunarnefndir.

C. Leiðir

1. Ekkert aðhafst - hvaða afleiðingar hefði það?

Ákvæði tilskipunar 2014/56/ESB um endurskoðunarnefndir yrðu ekki innleidd í íslenskan rétt en það væri brot á þjóðréttarlegum skuldbindingum Íslands. Einnig kann það að vera bæði kostnaðarsamt og flókið, sérstaklega fyrir smærri félög sem eru undir stærðarmörkum lítilla félaga, að það verði skylt að færa leigusamninga í samræmi við IFRS 16.

2. Önnur úrræði en lagasetning sem metin hafa verið

Aðrar leiðir en lagasetning koma ekki til álita.

3. Mögulegar leiðir við lagasetningu

Breytingarnar sem þarf að gera kalla á breytingar á lögum um ársreikninga og aðrar leiðir koma ekki til álita.

D. Hvaða leið er áformuð og hvers vegna?

1. Stutt lýsing á þeirri leið sem áformuð er og rökstuðningur fyrir henni

Áformað er að gera breytingar á IX, kafla A. *Endurskoðunarnefnd* í lögum um ársreikninga vegna innleiðingar á ákvæðum í Evróputilskipun nr. 2014/56 um lögboðna endurskoðun ársreikninga og samstæðureikningsskila er lúta að endurskoðunarnefndum.

Áformað er að gera breytingar á 13. gr., 29. gr. og 52. gr. laga um ársreikninga vegna leigusamninga. Með tilkomu alþjóðlegs reikningsskilastaðals IFRS 16 um leigusamninga eru gerðar miklar breytingar á núgildandi reglum og meðferð leigusamninga í ársreikningi. Þar sem ekki er til annar reikningsskilastaðall um leigusamninga er talið rétt að gera breytingar á lögum um ársreikninga þar sem kveðið er á um meðferð leigusamninga í ársreikningi hjá smærri félögum.

Einnig eru áformaðar fleiri breytingar á lögum um ársreikninga sem bent hefur verið á að betur megi fara til að gera þau skýrari.

2. Helstu fyrirhuguðu breytingar á gildandi lögum og reglum, hvort heldur bætt er við eða fellt brott

Um er að ræða breytingar á IX, kafla A. *Endurskoðunarnefnd* lögum um ársreikninga, nr. 3/2006, til innleiðingar á ákvæðum tilskipunar 2014/56/ESB um endurskoðunarnefndir. Einnig er áformað að gera breytingar á 13. gr., 29.gr. og 52. gr. laga um ársreikninga vegna leigusamninga. En með tilkomu alþjóðlegs reikningsskilastaðals IFRS 16 um leigusamninga til samræmingar við reglugerð nr. 988/2018 um gildistöku reglugerðar framkvæmdastjórnarinnar (ESB) 2017/1986 að því er varðar alþjóðlegan reikningsskilastaða, IFRS-staðal 16.

E. Samræmi við stjórnarskrá og þjóðarétt – aðrar grundvallarspurningar

1. **Koma áformin inn á svið stjórnarskrár og þjóðréttarskuldbindinga?**

Já, áformin koma inn á svið þjóðréttarskuldbindinga en um innleiðingu á tilskipun ESB er að ræða.

2. **Varða áformin ákvæði EES-samningsins um ríkisaðstoð, tæknilegar reglur um vöru og fjarþjónustu eða frelsi til að veita þjónustu?**

Nei.

3. **Er önnur grundvallarlöggjöf sem taka þarf tillit til?**

Nei.

F. Samráð

1. **Hverjir eru helstu hagsmunaaðilar?**

Viðskiptalífið almennt, Félag löggiltra endurskoðenda (FLE), ársreikningaskrá og reikningsskilaráð.

2. **Er skörun við stjórnarmálefni annarra ráðuneyta?**

Skörun við málefna svið fjármála- og efnahagsráðuneytis. Eftirlit með skilum ársreikninga sem samdir eru samkvæmt alþjóðlegum reikningsskilastöðlum er hjá ársreikningaskrá sem starfrækt er af ríkisskattstjóra (RSK) en sú stofnun heyrir undir fjármála- og efnahagsráðuneyti. Ekki er gert ráð fyrir að frumvarpið hafi í för með sér nein fjárhagsáhrif fyrir RSK.

3. **Samráð sem þegar hefur farið fram**

Á ekki við.

4. **Fyrirhugað samráð**

Samráð við RSK, reikningsskilaráð, FLE o.fl., sem og í samráðsgátt stjórnvalda.

G. Mat á áhrifum þeirrar leiðar sem áformuð er

1. **Niðurstaða frummats á áhrifum, sbr. fylgiskjal**

Áformin fela hvorki í sér auknar tekjur eða gjöld fyrir ríkissjóð. Gangi áformin eftir er ekki gert ráð fyrir neinum fjárhagsáhrifum á afkomu ríkissjóðs vegna innleiðingarinnar.

H. Næstu skref, innleiðing

1. **Hefur verið gerð verkefnisáætlun fyrir frumvarpssmíðina?**

Já.

- 2. Hvernig verður staðið að innleiðingu löggjafar? Hvað má gera ráð fyrir að þeir sem verða fyrir áhrifum, opinberar stofnanir/hagsmunaaðilar/almennigur, þurfi langan tíma til undirbúnings/aðlögunar?**

Miðað er við að frumvarpið verði að lögum á haustþingi 2019, öðlist þegar gildi og komi til framkvæmda fyrir reikningsár sem hófst 1. janúar 2019 eða síðar

- 3. Hvaða forsendur þurfa að vera fyrir hendi til að lagasetning beri árangur?**

Á ekki við.

- 4. Mælikvarðar á árangur og útkomu**

Á ekki við.

- 5. Hefur verið hugað að því að afla gagna til að meta árangur þegar þar að kemur?**

Á ekki við. |

I. Annað

| |

J. Fylgiskjöl

1. Mat á áhrifum lagasetningar.
2. Önnur fylgiskjöl eftir atvikum |